Observatoriulu ese de doue ori in septemana, mercurea si sambat'a.

Pretiulu

pentru Sibiiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau càte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare càte 7 cr., la adou'a si a trei'a càte 6 cr. v. a. si preste acees 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiiu.

Nr. 24. Sibiiu, 24/5 Aprile 1879. **Anulu II.**

Deschidere de prenumeratiune
dela 1/13 Aprile a. c.

Acei domni abonati carii s'au prenumeratu la „Observatoriulu“ numai pre càte trei luni, adeca pàna la 31 Martiu st. v., sunt rogati a'si innoi abonamentulu pe 1/13 Aprile, pentru-cá se nu li se curme espeditiunea diariului.

Pretiulu pe 3 luni pàna la 30 Iuniu st. v. este numai 2 florini val. austriaca, éra pe urmatóriele 9 luni pàna la 31 Decembre 6 fl. In afara unde porto postei este duplu, diariulu nostru costa 22 franci pe 1 anu intregu, 11 franci pe ½ anu, sau in valuta austriaca 10 fl. pe 1 anu, 5 fl. pe ½ anu.

Precum amu anuntiatu de repetite-ori, pretiulu se póte transmitte in bilete de banca austriaca, sau in bilete hipothecarie romanesci, sub cuverta sigilata in regula, sau prin mandate (asemnatiuni) postali.

Tóte abonamentele se adressédia de a dreptulu la Redactiunea „Observatoriului“ in Sibiiu, piati'a mica Nr. 27.

In capital'a Bucuresci abonamentele se facu si la librari'a J. Szöllösy in piati'a teatrului.

Craiov'a onorattulu domnu professoru Sim. Mihaïlescu avù bunatate a luá asupra'si primirea si inaintarea de abonamente.

Espeditiunea de aici din locu se face cu mare precisiune; cu tóte acestea totu se intempla unele neregularitati pe la posta; noi inplinimu cu tóta placerea ori-ce defecte, numai se ni se arate in 8 dile, computate din diu'a in care ar fi trebuitu se ajunga cutare Nr. la adres'a lui.

Redactiunea.

Causele inundatiuniloru.

Partea cea mai mare a omenimei isi are locuintiele sale asiediate in vecinatatea riuriloru mari si mici. Ap'a este conditiune absoluta de existentia pentru totu ce se dice cà are viatia. Dara totu ap'a face relele cele mai mari, daca omulu nu se scie folosi de ea, si candu vine in furia, nu o scie sau regulá, sau nu i se dà din cale.

Dela inceputulu lumei riurile au cursu totu pe unde curgu astadi, cà-ci daca mai multe din ele in cursu de càte una sau doue mii de ani si-au schimbatu in càtuva albi'a, patulu, acea schimbare inse a fostu prea neinsemnata in proportiunea distantiei ce percurgu, si apoi in fine ele se vérsa totu acolo, unde s'au versatu inainte cu multe mii de ani, cu càtiva chilometrii mai in susu ori in diosu. Riurile de regula nu curgu in linia drépta, ci in nenumerate serpentine si cotituri; preste acésta ele in calea loru isi reserva spatiuri mai mici sau mai mari, preste care se revérsa la timpuri anumite, sau si pe neasteptate, si atunci se dice, cà ele prin a loru in-si exundatiune facu locuitoriloru daune. Acésta inpregiurare aduse pe ómenii la ide'a de a regulá riurile. Elementele inse nu prea au placere a se supune vointiei omenesci, si apoi vai de ómeni, daca nu voru sci tractá cu ele.

Intocma asia au patit'o ungurenii cu regularea Tisei. Acelu riu mare ce descinde din Carpatii septemtrionali, este fórte desfrenatu, mai alesu dupace inghite in siesurile Ungariei mai multe riuri destulu de mari ale Transilvaniei. Sute de mii de jugere (pogóne) a inundatu Tis'a totudeauna asia, in càtu nimeni nu a cutediatu a cultivá vreodata acelea tînuturi; ele inse au fostu folosite fórte bine cá locuri de pasiune a viteloru, mai multe balti de pescuitu, apoi stufulu (tresthia), tufe dese de rachita, spre adapostu fereloru selbatece, dara si talchariloru. In fine ómenii au venitu la idea, cà totu ar fi bine a se mai strimtora Tis'a, in càtu spatiulu de inundatiune se'i remana multu mai pucinu.

Dn. maioru c. r. Ioanu Stefanovicìu, carele cunósce regiunile Tisei dintr'o lunga esperientia, tinuse inainte cu cinci ani o dissertatiune prea instructiva la societatea geografica din Vien'a despre regularea Tisei, inse asia, cà invetiaturile coprinse in aceea se potu aplicá la ori-care altu riu. Immens'a maioritate a natiunei romanesci este asiediata cu locuintiele sale de a lungulu riuriloru din Daci'a si Panoni'a; de aceea in vederea teribilei catastrofe dela Seghedinu ne tinemu de adeverata datoria a reflectá pe lectorii nostrii la cestiunea regularei riuriloru cu atàtu mai virtosu, cà aceea este pusa chiaru si fora voia ómeniloru, la ordinea dilei prin poterile naturei si prin marile nóstre interesse nationalu-economice. Afara de acésta urmédia se fia regulata si Dunarea in interesu europénu; acea regulare inse are se exercitedie o influintia atàtu de mare, mai alesu asupra districteloru danubiane din Romani'a, in càtu voru avea se o simtia pe sute de ani inainte.

Dupa-ce Ungari'a vení pentru totudeauna sub domni'a Casei Habsburg, imperatulu Carolu VI fù celu de antaiu, care la a. 1722 chiamase inadinsu ingineri straini cu missiunea de a regulá riulu Tisei; aceia inse au datu preste resistentia cerbicósa din partea nobilimei si n'au scosu nimicu la cale. In anii 1772 sub Mari'a Teresi'a, 1784 sub Josifu II gubernulu érasi chiamà ingineri din Belgiu spre acelasiu scopu; resistenti'a inse a fostu totu cea din dilele lui Carolu: „Noue asia ne place, au disu ungurenii, se locuimu intre balti si mocirle; locu de aratu si semenatu avemu destulu. Dupace com. Stefanu Széchenyi dela 1830 inainte deschisese lupta infocata pe terenulu economiei nationale, in fine abia intre anii 1843 et 44 se formara doue societati pentru regularea Tisei si se apucara seriosu de lucru; dara inginerii austro-unguresci se pricepura atatu de reu la lucrari hydraulice, in catu le incepura de susu pe riu in diosu, si asia ei micsiórara inundatiunile pe unde lucrá acum; inse ap'a luá cursu cu atàtu mai repede spre serpentine, adeca obstaculele de mai la vale, se strimtorá intre ele si innecá tóte tînuturile vecine. Protestele si processele, insocite de batalii si omoruri intre locuitori, se inmultiá pe fia-care anu. Atunci gubernulu chiamà dela Veneti'a pe unu renumitu hydraulistu anume Paleocapa, cá se'si dea parerea la faci'a locului. Se intielege cà acesta declarà de ignoranti pe toti ingenierii si pe proprietarii de prin pregiuru si le dise, cá trebuea se incepa regularea dela versarea Tisei in Dunare si asia se mérga treptatu in susu. Dara pàna in a. 1848 se póte afirmá cu totu dreptulu, cà erau atatea Ungarii, càte comitate (Municipie); fia-care comitatu batea in pinteni si strigá, cà ele sunt suverane pe teritoriulu loru, nu sufere se le reguledie nici gubernu nici rege; daca li se inneca mosiile, satele si orasiele, aceea e treb'a loru, nu a gubernului, ele sunt suverane si pe innecatu.

Sub absolutismu afacerea regularei o luase in mana ministeriulu din Vien'a, dara totu intre dificultati cumplite, pe care le facea proprietarii, éra inginerii pare cà au fostu farmecati, cá se continue

Foisiór'a „Observatoriului“.

Cairoli séu devotamentulu pentru patria.

de: Petra-Petrescu

Motto: „Ce,“ intrebà Napoleonu celu mare pe madam'a Campan, o educatóre eminenta, „ce ne lipsesce, cá junimea din Franci'a, se capete o crescere buna?“ — „Mame“, respunse acést'a. — „Éca“ strigà imperatulu frapatu, „unu sistemu de educatiune in unu singuru cuventu!“

Cine nu'si amintesce cu reverintia de nobil'a matróna romana Corneli'a, carea odinióra isi presentase amiceloru sale pe fiii sei, Tiberiu si Sempronìu, dicùndu: acestia sunt comorile, acestia sunt thesaurii mei cei mai pretiosi.

Da, Corneli'a avea cuventu se se mandrésca, cà-ci prin crescerea buna ce dete fiiloru sei, ei devenira idolii poporului, traindu si murindu pentru patria si binele comunu. Istori'a va pastrá in eternu numele Grachiloru, cá modelu de devotamentu si patriotismu. —

Cine nu 'si amintesce cu reverintia si pietate de cuvintele inspirate, pronuntiate de mam'a lui Stefanu celu mare, candu acest'a, frantu de armi'a turcésca, se rentórce nóptea la castelulu domnescu, fiindu-ca 'si pierduse tóta speranti'a de invingere?

„Ce dici tu straine, fiiulu meu e departe,
Braciulu seu prin taberi mii de morti inparte . . .
Déca tu esti fiiu-meu, nu 'ti sunt mama eu.
. . . tu aicea, fora biruintia
Nu poti cá se intri cu a mea voiintia!
Dorinti'a mamei este mandatu pentru fiiu,
Stefanu se intórce . . .
Lupt'a reincepe, Turcii sunt goniti
Cadu, cá nisce spice de securi loviti,

si, intre Domnii români, fruntea lui Stefanu este incununata cu o aureola stralucita, cu o coróna neperitóre. Magistr'a vietii ni'lu infacisiéza sub falniculu nume de Stefanu celu mare.

Déca tempurile trecute sunt illustrate cu matróne si mame-modelu, cari si-au crescutu fiii in devotamentu pentru virtute, in iubire de patria si natiune, — gratia missiunei sante de femeia, tempulu modernu inca ne póte presentá astfeliu de caractere exemplare, cari, in lupt'a pentru libertate, asemenea voru remané epochali in intréga istoria a omenirei.

Un'a din aceste femei, potemu dice, sânte, a fostu Adelaid'a Cairoli, mam'a fostului ministrulu-presiedinte alu Italiei, Benedetto Cairoli. Nascuta in Milanu la 1807 ea fù fiic'a contelui Benedetto Bono de Belgirate, barbatu onorabilu si stimatu. Inca din fraged'a tineretia ea remase orfana de tata. Ajungùndu etatea de 17 ani, fiindu cam debila de constitutiune, mam'a sa o tramite in Pavi'a la renumitulu profesoru de chirurgia Carlo Cairoli. Acest'a, cunoscùndu-i inteligenti'a, blandeti'a si caracterulu ei nobilu, o luà de socia si avù cu ea cinci fii: Benedetto, Ernesto, Luigi, Enrico si Giovanni; celu mai mare nascutu la 1830, celu mai teneru la 1841.

Suferintiele Italiei pe tempulu acest'a erau infioratóre. Man'a de feru a lui Metternich apesá greu asupra Lombardo-Venetiei. Patriotii cari visau la renviarea patriei erau exilati, ucisi, torturati séu spendiurati. Itali'a intréga erá o vale de suspine. Cairoli erá patriotu infocatu; nu mai pucinu soci'a sa Adelaid'a, carea din junetie erá inspirata de amorulu celu mai invapaiatu pentru patria si libertate si urmariá cu insufletire luptele eroice portate de barbati si tineri pentru eluptarea independintiei. Pana nóptea tardiu cetea ea la scrierile politice volante, ce se respandeau pe atunci, se ocupá inse si cu opuri strictu istorice, de istori'a patriei ei cu gloriosu-i trecutu din anticitate si evulu mediu. I-se stringea ânim'a, candu compará tempurile glorióse de mai nainte cu decadinti'a posterióra. Unic'a ei dorintia erá, cá pe fiii se si-i póta cresce in folosulu patriei si natiunei nefericite, ceea-ce i-a si succesu.

Sosí anulu 48. In Itali'a se produse o ferbere convulsiva. In 12 Januarie erumpe in Palermo o rescóla — dar curendu fù inadusîta intr'o baia de sange. Ajungundu scirea acést'a in Pavi'a studentii se aduna in biseric'a Gesù. Politi'a navalesce asupr'a loru, ii imprasthia, se nasce tumultu, urmarea este o lupta crâncena intre poporu si militia. La demonstratiunea acést'a luà parte activa si Benedetto Cairoli, pe atunci june de 18 ani. Politi'a puse ochiulu pe densulu si erá se 'lu prinda, déca nu se refugiá inca la tempu in Piemontu.

Misicarea luà dimensiuni totu mai mari. Fora arme, ne-organisati, milanesii se sculara contra garnisónei militare compuse din 10–15 mii feciori bine disciplinati si provediuti cu 60–70 tunuri. Lupt'a sangerósa durà cinci dile; in fine cetatienii alunga pe soldati silindu-i se se retraga. Dupa desastrulu acest'a austriacii parasescu Lombardi'a, prin urmare si Pavi'a, in care se constitue o deregutoria provisoria cu profesorulu Cairoli in frunte. Acum se rentórce Benedetto acasa si in loculu natalu recrutéza unu corpu de voluntari si pléca cu ei la Milanu pentru a se alaturá la armat'a sardica. Lupt'a avù succesu schimbatoriu pana catra mijloculu lui Augustu, candu, sosindu Radeczky, lombardianii fura éra subjugati de austriaci. Benedetto trecù in Piemontu, éra profesorulu inpreuna cu soci'a sa, se retrase in Gropello, unu orasielu micu in tienutulu Lomellin'a.

Dusmaniele incetara, inse numai, cá in primavér'a anului urmatoriu se erumpa c'o inviersiunare si mai mare. In Marte incepura de nou inamicitiele intre Radeczky si regele Carlo Alberto. Prof. Cairoli sdruncinatu de suferintiele avute in a. 48 zacea bolnavu pe patu. Bubuitulu tunuriloru din diminéti'a dilei de 23 Marte strabatù din departare pana in odai'a lui. Resultatulu acestei dile fù nimicirea armatei sardice si cu dens'a a toturoru sperantieloru Italiei. Catastrof'a nefericita atinse dorerosu ânim'a bravului patriotu, doue

cu regularea totu de din susu la vale. Dn. maioru Stefanoviciu ilustra acelea erori cu càteva cifre demne de a se luá in cea mai de aprópe consideratiune. Dunarea care inghite nenumerate riuri in albi'a sa, si-a reservatu pentru tóte casurile estraordinarie intre Petervaradinu, gur'a riului Caras, gur'a Tisei la Titel pàna la Pancĭova unu terenu de inundatiune de vreo 80 mii jugere (pogóne), in care incapu la 64 milióne stînjini cubici de apa, cá si cumu ar fi disu omeniloru: Mesurati si vedeti, cà eu pe unde me pociu largí in voi'a mea, am o albia lata de 720 de stânjini (la Sîrnitia); pe la Belgradu m'am strimtoratu la 360 st., éra pe la portile de feru inamicii mei milionari, adeca muntii, m'au redusu numai la 70 pàna in 80 de stènjini. Pe unde se curgu eu, candu se topesce neó'a si candu sunt ploi multe, fòra terenu de inundatiune? Deci voi ómeni nepotintiosi, nu cumva se va faceti locuintie pe acelu terenu alu meu, cà ve înnecu pe toti, tocma candu v'ati crede mai fericiti.

Chiaru asia era si cu Tis'a; ea in regiunea pe unde intrá in Dunare isi reservase càteva miluri terenu de inundatiune, éra anume intre Titel si Perlaz 2400 de stenjini largime, pe care se scurgea in Dunare cumu ii placea ei, sau adeca dupa cumu o nutriá Carpatii cu apa.

Ce au facutu ómenii? teritoriulu de inundatiune alu Dunarei l'au strimtoratu asia de multu, in càtu au colonisatu acolo 9 sate de serbi si de bulgari. Totu asiá urmara si spre gur'a Tisei, unde o au lasatu numai de 200 stenjini largime, si se facù in fatia cu Titelu unu satu nemtiescu Rudolfsgnaden. De aci pe riu in susu dela Földvár (cetate de pamentu) pàna la Perlaz pe 12 miluri lungime, dela Jabály la Becĭkerek pe 3 miluri latime, locuitorii ridicandu obstacule tari pe terenulu de inundatiune alu Tisei, au inceputu a 'lu cultivá, adeca ará si semená cu atàtu mai virtosu, cà pamentulu in sine este fórte bunu, ingrasĭatu, gunoitu de ape. Ce folosu inse, cà semenaturile si chiaru satele loru sunt supuse la inundatiuni fórte dese, in càtu anume locuitorii dela Rudolfsgnaden ori-candu ploua càte trei dile mereu, ei isi incarca ce au prin casele loru si stau gata se fuga ín càtrau vedu cu ochii.

Dnii ingineri au mai comisu si alta mare secatura, cà regulandu si Gur'a Murasiului la versarea lui in Tis'a, pentru-cá se nu strice càteva case de a le locuitoriloru de pre tiermulu stangu, in locu de a da apei lui cursu pe Tis'a de vale, o indreptara asia, in càtu íĭ curma cursulu ei, ii ia din rapediune si o inpinge in susu spre Segedinu.

Pre langa regulari ticalóse, precum sunt acestea atinse ací fórte pe scurtu, nu e nici o mirare, ca ori-candu vinu apele mari, se intempla intre altele unu lucru din cele mai neasteptate, cà adeca, in locu cá Tis'a se se verse, de si mai incetu, in Dunare, tocma din contra, apele Dunarei ne mai potenduse versá in reservoriele sale naturali, se inbuldiesce pe gur'a Tisei in susu dela Titelu pàna din susu de Segedinu, cu càte 2 urme pe de asupr'a apeloru Tisei. Sciindu acestea, nu se mai póte mirá nimeni de catastrof'a dela Segedinu si de altele càte mai potu urmá.

Spre a delatura reulu acestu infricosiatu, dn. maioru Stefanovici cá barbatu de specialitate recomanda doue mesure radicali, adeca: 1 Tragerea unui canalu paralelu cu Tis'a pe distanti'a enorma, dela Satmaru din riulu Somesiu, prin Biharu de vale pàna pe la Baziasiu, pentru-cá una cantitate mare de ape se nu mai mérga in Tis'a, ci pe canalu dreptu in Dunare; 2) largirea strimtoriloru dela Portile de feru pe teritoriulu triplu, ungurescu, serbescu, romanescu, celu pucinu cu càte 40—50 stènjini, pe o distantia de càteva miluri de locu. Acestea doue lucrari gigantice aru costá multe milióne, ele inse aru folosi pe viitoriu sute de milióne. Este numai intrebarea, cà largindu-se portile de feru pàna spre Turnulu-Severinului, ce schimbari essentiali aru urmá in albi'a si cursulu Durarei de a lungulu Romaniei si Bulgariei pàna la Galati, cà-ci atunci rapediunea Dunarei dela Porti in josu ar fi neasemenatu mai mare, in càtu ar urmá firesce, cá se si mai sparga prin serpentine, se innece insule mai mici si maluri mai asiediate.

---

dîle mai tardîu isi dete sufletulu si fù inmormentatu in capel'a de langa locuinti'a sa.

Deceniulu urmatoriu 49—59, a fostu unu tempu de umilintia pentru Itali'a. La 59 erumpe de nou rescól'a. Cairolii erau insufletîti de dorululu d'a se luptá pentru independenti'a patriei loru. Benedetto, celu mai mare, erá capulu „comitetului natĭonalu“ mazzinistu, Ernesto, alu doilea, intrà cá voluntariu in regimentulu de venatori, organisati de Garibaldi; Benedetto, care 'ntr'aceea adunà o céta de voluntari studenti, urmà dupa densulu, si, de sî 'n armat'a piemonteza avansase la rangulu de capitanu, acum unu singuru momentu nu pregetà d'a se luptá cá simplu gregariu in armat'a garibaldiana. Garibaldi, misĭcatu adencu de patriotismulu si devotamentulu lui, din obscuritatea-i voluntara ilu radica érasi la rangulu de mai nainte. Alu treilea frate, Luigi, studiá la academi'a militara din Ivre, in momentulu, candu erupse rescól'a fù inpartîtu, cá oficiaru in brigad'a Aost'a. Enrico, alu patrulea, avea abiá 19 ani, erá inse destulu de forte pentru a'si versá sangele pentru independenti'a patriei. Elu inca intrà in regimentulu de venatori garibaldiani, unde se aflau ceilalti doi frati ai lui. Numai Giovanni, alu cincilea, erá prea teneru pentru arme.

La 25 Maiu 1859 venatorii lui Garibaldi se lovira cu trupele lui Urban la Biume inferiore. Austriacii provediuti cu artileria, de care italianii nu aveau, erau aprópe de trei ori mai multi, cá acestia. Dupa o scurta inpusĭcatura asupra siantiuriloru, italianii dau navala cu baionetulu asupra austriaciloru. Cairolii erau totu de un'a in fruntea assaltatoriloru inbarbatandu-si camaradii cu cuventulu si cu fapt'a. La $5^3/_4$ diminéti'a, unu amicu alu familiei, Gaspare Polli, intelnesce pe Ernesto pe siantiu si 'lu intréba, ce scie de fratii sei? Pe Benedetto l'am vediutu sanetosu, dar de Enrico nu sciu nemicu, fù respunsulu. Abiá dîse aceste, se sunà assaltu, si Ernesto alérga in capulu luptatoriloru, unde din intemplare nimeresce tocma langa fratele seu Enrico si luptara ambii, umeru la umeru, — ajungûndu la lini'a inamica in erupsera „Viva l'Italia!“ In minutulu acest'a doue glóntie vrasĭmasie lovescu in pieptulu lui Ernesto, care si cade in braciale fratelui seu. Enrico depune o sarutare muta pe buzele moribundului, cadavrulu i-lu incredintiéza unui amicu, ér densulu se lupta cu desperare mai departe. Macelulu tienù trei óre si se terminà cu retragerea lui Urbanu. Corpulu lui Ernesto fù transportatu si depusu in cript'a familiara din Gropello. Erá celu d'antâiu Cairoli, care si-a versatu sangele pentru Itali'a. (Va urmá.)

Érasi proiectulu legii de magiarisare.

In Nr. precedente comunicaram lectoriloru resultatulu lucrariloru comissiunei dietale din 27 Mart. In 5 dile situatiunea se schimbà cu totulu, cà-ci partid'a terroristica, urmasi'a demna a partidei terroristice si crunte din anulu 1848, apucà pe de asupr'a. In siedintiele tinute pàna in 31 Martiu terroristulu arménu Aladar Molnár batù pe ministru din tóte positiunile asia, in càtu din proiectulu lui Trefort in comissiune, cassandu-se §§-ii 3 et 4, se formulara si substituira in loculu loru altii, multu mai cumpliti. Terminulu peremtoriu de 6 ani, in care invetiatorii (docentii) se fia obligati a invetiá limb'a magiara perfectu, se redusera numai la 4 ani, dupa care se fia obligati a depune examenu pedagogicu din trens'a. — In comunele amestecate cu magiari, auctoritatile bisericesci se fia obligate, cá indata dupa sanctionarea acestei legi, la denumirea de invetiatori si invetiatórie se dea preferentia aceloru individi de ambele sexe, care cunoscu limb'a magiara. Cu alte cuvente: din 10—20 candidati sau canditate se nu se aplice individii cari voru fi invetiatu mai bine si voru fi avutu portari mai demne, ci numai aceia, cari voru cunósce mai bine limb'a magiara.

Si apoi ne mai vorbiti de autonomii bisericesci si de biserica libera. Ce satira! Dupa §. 4 formulatu din nou, mesurile politienesci aplicabili, asupra scóleloru elementarie dela orasie si sate, in care limb'a magiara sau nu se va propune de locu, sau nu de ajunsu, au se fia multu mai aspre decàtu cele prevediute in proiectulu ministrului. Preste acésta §-ulu este stilisatu in termini asia de elastici, in càtu dupa acela nu numai personalulu scolasticu, ci si tóte auctoritatile eclesiastice au se fia date cu totulu in discretiunea auctoritatiloru politice, cá se póta esercitá asupr'a loru supraveghiare politienésca cá si asupra delinquentiloru si criminaliloru ordinari, sau in casulu celu mai favorabile, archiereii si tóta preotimea voru fi tractati cá individi compromisi politicesce. Se intielege de sine, cà la noi, cá si la alte popóra, se voru aflá si ómeni fricosi, suflete servili, individi flamendi, carii n'au unde se'si plece capulu, din carii Aladar Molnár et Cpnia credu cà'si voru recrutá destui ieniceri.

Intre acestea, in orasiulu Satmaru din Ungari'a s'a decretatu limb'a magiara si pentru servitiulu dumnedieescu la romani si la ruteni, fòra cá auctoritatea episcopului si a consistoriului respectivu se fia fostu respectata, precum se vede din diariulu „Szamos“ Nr. 24 din 23 Martiu a. c. Despre acésta inse cu alta ocasiune.

— Episcopulu Gherlei denumitu. — Monitoriulu ungurescu „Budapesti Közlöny“ din 30 Martiu publica denumirea rdslui D. Ioanu Szabo, canonicu in Oradea-mare, la demnitatea de episcopu alu Gherlei. Decretulu de denumire este datatu din 18 Februariu.

Revista politica.

Sibiin, 4 Aprilie st. n. 1879.

Pre langa cestiunile curente ale dilei, in tempulu din urma opiniunea generala a monarchiei se preocupa fórte multu si in modu aprópe esclusivu cu trei mari si inportante evenimente, din cari fia care in parte este de unu interesu particularu si ardietoru, nu numai prin natur'a loru, dar mai multu inca prin urmarile loru eventuale.

Acele trei evenimente sunt: nouele alegeri pentru Reichsratulu din Vien'a, aniversarea de 25 ani a casatoriei Maiestatii Sale a imperatului si ocupatiunea micsta a Rumeliei orientale.

Este lucru firescu, cá in fati'a momentóseloru alegeri parlamentare, diferitele partide si fractiuni se incépa de pe acum a se numerá, a isi mesurá poterile, a se organisá si a se prepará pentru lupt'a electorala. Scimu cu totii, ca in urm'a ocuparei Bosniei si a Hertiegovinei si a neintielegeriloru avute cu fostulu cabinetu Auersperg-Lasser partid'a asia numita, „fidela constitutiunei“, care se gerá a fi si maioritatea parlamentara, s'au descompusu in mai multe fractiuni, asia ca astadi in parlamentulu austriacu nu esista o maioritate compacta si disciplinata, ci ea este intemplatóre si din casu in casu asia, cá si politic'a c. Andrássy. Déca boemii voru participá, ceea ce se astépta, la viitórele alegeri si voru intrá in parlamentulu din Vien'a, apoi este mai multu cá siguru, ca gubernulu austriacu va potea contá pe o maioritate gubernamentala, ce nu va mai fi a unei singure partide esclusivista si terorisatóre precum a fostu aceea a nemtiloru, ci viitórea maioritate va fi compusa din tóte elementele nationale, alu caroru corpu representativu este parlamentulu din Vien'a. Dar' se póte intemplá, cá de astadata nemtii centralisti se remana in minoritate cà pe tempulu cabinetului Hohenwart si atuncea ne potemu asteptá la lupte inversiunate si la crise parlamentare provocate din partea opositiunei nemtiesti malcontenta, rabulista si intriganta.

Totu dela resultatulu alegeriloru viitóre va depinde si constituirea definitiva a cabinetului austriacu, care astadi este mai multu numai unu cabinetu de afaceri, fara nici o programa politica bine definita. Missiunea actualelui cabinetu Stremayr-Taaffe se va terminá indata dupa alegeri si apoi va trebui se urmedie unu nou cabinetu, care se corespundia nouei maiòritati parlamentare, déca pàna atuncea nu voru intreveni alte evenimente neprevediute, care se constrenga pe coróna se sistedie actual'a constitutiunea si se incredintiedie gubernulu unui cabinetu neparlamentaru, care apoi, schimbanduse sistemulu, se inauguredie o noua politica atàtu in afara càtu si inlaintru. Dar' tóte acestea sunt numai niste combinatiuni arbitrare si vage, pentru ca in „imperiului inprobabilitatiloru“ lucrurile nu se desvolta cá in alte state constitutionale.

In càtu priveste pregatirile serbatoresci ce se facu pentru diu'a de 27 Aprilie, care va fi diu'a aniversara a casatoriei de 25 ani a Maiestatii Sale, apoi atàtu in capital'a monarchiei, càtu si in tóte provinciele apartienetóre de coróna austriaca se manifestédia dejá pàna acuma unu zelu si unu devotamentu patrioticu, ce probédia iubirea si lealitatea cea mai sincera a tuturoru cetatieniloru acestei monarchii, fara distinctiune de nationalitate, fatia cu tronulu si dinasthi'a habsburgica. Nu ne indoimu, ca si natiunea romana se va grabi la rendulu seu, a probá si cu acésta ocasiune, ca ori càtu de mari sunt suferintiele si persecutiunile pe care le indura dela contrarii sei, ea nu a incetatu a emulá in amorulu si lealitatea sa, fatia cu cas'a domnitóre austriaca, cu ori care din nationalitatile conlocuitóre si ca ea scie se faca prea bine deosebire intre gubernu si dinasthia.

Mare si legitima trebue se fia bucuri'a comitelui Andrássy vediendu, ca dupa multa framentare si batai'a de capu colegii sei n'au avutu incatrau, si n'au potutu aflá unu altu midiulocu pentru deslegarea cestiunei Rumeliei orientale, decàtu se revina si se adópte acelu proiectu, pe care ilu presentase densulu inca la congresulu dela Berlinu. De pe atuncea c. Andrássy propusese, cá dupa ce armat'a russésca va evacuá teritoriulu Rumeliei orientale, la terminulu ficsatu prin stipulaiunile tractatului dela Berlinu, acea provincia se fia ocupata de unu corpu de armata compusa din contingentele tuturoru poteriloru ce au semnatu acelu tractatu. Missiunea acelei armate avea se fia: mantînerea pacei si a ordinei publice intre bulgari si turci si a supraveghiá ducerea in deplinire a reformeloru, care voru fi introduse in acea provincie, in poterea statutului organicu, cu a carui elaborare a fostu insarcinata asia numit'a comissiune européna pentru Rumeli'a orientala. Cu alte cuvinte era vorba despre o ocupatiune micsta, asia precum a fostu aceea dela Schleswig-Holstein intreprinsa de càtra Austri'a si Prussi'a in a. 1864.

Acestu proiectu este acuma de càtuva tempu discutatu cu multa infocare din partea diplomatiloru, a pressei europene si in specialu de càtra press'a austro-ungara, care afara de organele literare devotate comitelui Andrássy, refusa primirea acestui ou rosiu, cu care ministrulu de esterne voiesce se faca unu presentu de Pasci popóraloru monarchiei.

In siedinti'a de ieri a camerei deputatiloru din B-Pest'a presiedintele Koloman Ghycy si-a datu demissiunea in scrisu, atatu din postulu seu de presiedinte alu dietei catu si de deputatu. In loculu lui Ghycy diet'a, in siedinti'a de astadi si-au alesu de presiedinte pe fostulu ministru-presiedinte Josef Szlavy. Acésta schimbare in inprejurarile actuale este fórte semnificativa.

Junctiunea drumuriloru de feru austro-romane.

Conventiunea incheiata cu Austro-Ungari'a.

Gubernulu Altetiei Sale Regale, Domnulu Romaniei, si Gubernulu Maiestatii Sale Imperatorele

Austriei, Rege alu Boemiei etc. si Rege Apostolicu alu Ungariei, considerandu ca drumulu de feru, de construitu in virtutea conventiunii din 31 Maiu 1874, de la Brasiovu la Ploiesci, prin Timisiu-Predealu, n'a potutu fi pusu in esploatare la termenulu fisatu prin dis'a conventiune, au luatu otarirea de a modificá, prin unu arangiamentu aditionalu, unele clause din conventiunea dela 31 Maiu 1874, si au numitu, spre acestu fine, cá plenipotentiari, adica:

Altetia Sa Regale Domnulu Romaniei pe d. Iónu Balaceanu, tramisulu seu estraordinariu si ministru plenipotentiaru pe langa curtea din Vien'a etc.

Maiestatea Sa Imperiale si Regale Apostolica pe d. Iuliu Comite Andrássy de Csik-Szent-Király si Kraszna-Horca, consiliarulu seu intimu, ministru alu casei sale si alu afaceriloru straine etc.,

cari, dupa ce si-au comunicatu deplinele loru poteri aflate in regula, au convenitu asupra articoleloru urmatóre:

Articolulu I.

Prin derogatiune la articolulu 4 alu conventiunii din 31 Maiu 1874, cele doue Guberne se angagiédia a face se se construésca, fia-care pe territoriuln seu, si a pune in esploatare lini'a dela Brasiovu la Ploiesci, prin trecetórea Timisiu-Predealu, la 1 Decembre 1879 celu mai tardiu.

Gubernulu Altetiei Sale Regale Domnulu Romaniei se angagiédia inca a legá, in modu provisoriu, aceste doue sectiuni prin unu servitiu regulatu de mesagerie, intre statiunile Sinai'a si Campin'a, si de a'lu mantine pàna la punerea in esploatare a liniei intregi.

Articolulu II.

Dispositiunile continute in articolulu 7 alu Conventiunii din 31 Maiu 1874, cu privire la stabilirea statiuniloru internationale comune, sunt abolite si se renuntia, de o parte si de alta, la cererile de rembursare a chieltueliloru ce s'aru fi facutu pàna astadi in privinti'a acestoru statiuni.

In ceia ce privesce servitiulu drumului de feru la fruntarie, si operatiunile vamale, s'a convenitu ceea ce urmédia:

a) Pentru lini'a dela Timisióra la Turnu-Severinu, prin Orsiova (Verciorova), remiterea si primirea trenuriloru voru avé locu la Verciorova. Revisuirea vamala a bagagieloru, voiagioriloru si a marfuriloru se va face, pentru Austro-Ungari'a la Orsiov'a, si pentru Romani'a la Verciorov'a.

b) Pentru lini'a Brasiovu-Ploiesci, remiterea si primirea trenuriloru, precum si revisuirea bagagieloru voiagioriloru voru avé locu, pentru ambele state deodata, la statiunea Predealu. Espeditiunea vamala a marfuriloru se va face, pentru Austro-Ungari'a, la Brasiovu si, pentru Romani'a, séu la Ploiesci, séu la Bucuresci.

Gubernulu Altetiei Sale Regale Domnulu Romaniei se angagiédia a construi statiunile sale la Verciorov'a si Predealu in astu-feliu de modu, cá remiterea si primirea trenuriloru se se póta face acolo convenabilu, si se obliga, inca, a stabili in statiunea Predealu, cu chieltuiél'a sa si pàna la termenulu fisatu pentru deschiderea liniei intregi, instalatiunile necesare pentru biurourile si locuinti'a inpiegatiloru unguri de vama si de politie, dupa indicatiunile ce Gubernulu ungaru va dá la timpu.

In ceia ce privesce servitiulu, dintre si in statiunile dela granitia, administratiunile linieloru de jonctiune respective, voru avé se incheie intre densele contracte de esploatare, care voru fi neaperatu supuse aprobarii Guberneloru competinte.

Articolulu III.

Fiindu-ca lini'a Timisior'a-Orsiov'a-Verciorov'a-Turnu-Severinu este terminata si a fostu dejà pusa in esploatare, pe teritoriulu ungaru pàna la Orsiov'a si pe territoriulu romanu pàna la Verciorov'a, cele doue parti contractante s'au invoitu ca ea se fia data circulatiunii internationale imediatu dupa schimbarea ratificatiuniloru presentei Conventiuni.

Articolulu IV.

Tóte dispositiunile Conventiunii din 31 Maiu 1874, care nu sunt modificate prin Conventiunea de fatia, voru remané in vigóre.

Articolulu V.

Present'a Conventiune va intrá in vigóre indata dupa schimbarea ratificatiuniloru, care va avea locu la Vien'a in celu mai scurtu termenu possibilu, si indata ce acésta Conventiune va fi obtinutu aprobarea Corpuriloru Legiuitóre respective.

Dreptu care, Plenipotentiarii au semnatu present'a Conventiune si au pusu pe densa sigiliulu armeloru loru.

Facutu la Vien'a, in dublu esemplaru, la 12/24 Martiu 1879.

(Semnatu) I. Balacénu.

(L. S.) (Semnatu) Andrássy. (L. S.

Pentru conformitatea traductiunii, ministrulu afaceriloru straine, I. Campineanu. „Rom."

Romani'a.

Patriotismulu natiunei romane înfaciosiatu prin date statistice.

Gubernulu si legislativele Romaniei prevediusera de multu, éra poporulu ajutatu de sanetosulu seu instinctu naturale si de traditiunile strabune, simtinse, cà in stadiulu in care se aflá cestiunea orientale si sub omnipotenti'a ideiloru moderne nici-unu tractatu europénu nu e in stare se'i asigure pe deplinu existenti'a si independenti'a, nici macaru pe unu $^1/_4$ de secolu. Din acésta causa, camerele incependu dela 1860 au cunoscutu marea necessitate de a se formá una armata respectabile, prin urmare a se si votá spre acelu scopu in fiacare anu sume mari, adeca cam a patr'a parte din veniturile tierei. Cu tóte acestea preparative de 16 ani Romani'a in a. 1877 nici nu era gata deplinu pentru unu resboiu cruntu si inca portatu afara din interitoriulu seu, nici'lu dorise de locu, ci tocma din contra, rugasera cu totii pe D-dieu, cà daca se póte, se mai tréca acelu paharu dela patria si natiune.

Elu nu a trecutu. Resultatele se sciu. Ceea ce se sciá mai pucinu pana acuma, erau sacrificiele materiali aduse in a. 1877 de càtra natiune pe altariulu patriei pentru independenti'a si libertatea ei in dilele, candu fostulu ministeriu Catargiu inchieiase bilantiulu cu unu deficitu mai mare decàtu oricandu alta-data, si candu tiér'a fù silita a recurge si ea, cá multe altele, la harthia moneta, la biletele hipotecarie.

Din desbaterile parlamentarie tînute in septeman'a trecuta se aflà, cà campani'a din 1877 a costatu pe statulu Romaniei preste 50 (cincidieci) de milióne in franci. Suma mare acésta in comparatiune cu modestele venituri ale tierei, mica inse de totu in asemenare, de es. numai cu spesele austro-unguresci din Bosni'a sau cu ale ocuparei ducateloru Schleswig-Holstein in a. 1864. Atàta numai, cà in Romani'a inplini patriotismulu o multime de lipse ale armatei. intr'unu modu si in mesura, precum se intempla raru in viéti'a popóraloru.

Oficiulu statisticu alu Romaniei, pe langa alte lucruri ale sale a fostu insarcinatu de càtra ministeriu si cu compunerea de tabelle, in care se coprindu atàtu sumele si obiectele adunate pentru armata pe calea requisitiunei conformu legei de requisitiuni si pe langa pretiuri normate, càtu si totu ce au intratu cá oferte patriotice in bani si in obiecte. Dn. Alexandru Pencoviciu, directorulu statisticei generale nu si-a pregetatu a premitte unu resumatu istoricu alu requisitiuniloru si ofrandeloru; éra noi credemu cà vomu face adeverata placere lectoriloru, daca vomu reproduce din acelu operatu celu pucinu resultatele mai semnificative, care esu la milióne.

„Acésta publicatiune coprinde trei-dieci si dóue tabele recapitulative, pe judetie si pe luni despre obiectele requisitionate si despre ofrandele primite pentru trebuintiele armatei romane in cursulu resboiului cu turcii din anii 1877—1878.

„Timpu de siése-spre-diece luni, din 9 Aprile 1877 pana la 5 Augustu 1878, trebuinttele armatei Romane s'au indestulatu in parte cu articule de hrana si de transportu, requisitionate fàra plata prin comunele urbane si rurale din Romani'a, in virtutea unei anume legi organice asupra requisitiuniloru militarie, promulgata prin Monitorulu oficialu sub No. 93 din Aprile 1877; ér' alaturatele tabelle statistice despre obiectele requisitionate in numeru de dóue-dieci, sunt alcatuite dupa sciintiele lunarie, ce comissiunile mixte din judetie au comunicatu in modu oficialu ministeriului de interne pe basele instructiuniloru circulare cu No. 18.576, publicate prin Monitoru in diu'a de 25 Augustu 1877.

„Ele coprindu in generalu intrég'a miscare a operatiuniloru nóstre de requisitiune din tiéra in tempu de siése-spre-diece luni pana la 5 Augustu 1878, candu armat'a romana a fostu pusa pe pecioru de pace, cu decretulu Domnescu sub No. 1.840, din care di au si incetatu a mai fi cu potere legea organica asupra requisitiuniloru militare, conformu art. 44 din chiaru acésta lege."

In totalu s'au requisitionatu, anume: Vite 66.387 (berbeci si oi, 33.134; — boi si vaci, 26.099; — cai si epe, 7.129; — asini si catâri, 20; — porci 5); — Pastrama si carne, 35.351 kilograme (27.750 ocale); — Carnati, 1.280; — Grau, 116.199 hectolitri 17.106 kile[1]); Pàne, faina si pesmeti, 650.194 kilogr. (510.402 ocale); — Porumbu, 18.162 hectolitri (2.674 kile); — Malaiu, 1.192.445 kilograme (936.069 ocale); — Brandia si casicavalu, 361.656 kilograme (283.900 ocale); — Fasole si alte legumi, 6.311 hectolitri (929 kile séu 371.600 ocale); — Sare, 328.849 kilograme (258.146 ocale); — Ordiu 195.388 hectolitri (28.764 kile); — Ovesu, 9.527 hectolitri (1.402 kile); — Fénu, 19.181. 274 kilograme (15.057.300 ocale séu 18.822 cara mari de mesura); — Paie, 1.783.005 kilograme (1. 399.659 ocale séu 1.755 cara mari de mesura); — Islaz, 409 hectare (286 falci séu 816 pogóne); — Coceni de porumbu,[2]) 1.015 snopi; Trasuri, 1.553; — Luntrii, 64; — Cara de transportu, 264.394; — Dile intrebuintiate in transporturi, 1.045.747 séu kilometri percurse 26,143.677; — Muncitori cu manile, dile 53.676; — Lemne de cherestea,[3]) 73.500; — Sîtie,[4]) 19.100; Lemne de focu, 17.443 metri cubici (2.293 stângini); — Carbuni de lemnu, 429 kilograme (337 ocale); — Feru si alte metale, 8.905 kilograme (6.990 ocale); — Caiele,[5]) 18.110; — Potcóve, 398; — Table de tinichea[6]) 103; — Cabluri si cordage, 2.101; Vase si unelte de metalu, 5.259; — Putini si alte vase de lemnu, 1. 285; — Vase de pamentu 2.104; — Obiecte de sticla, 763; — Rogojini, 7.172; — Saci si traiste, 19.368; — Hamuri si hatiuri, 1.344; — Capestre, strenguri si fringhii, 2.541; Varu, 24.607 kilograme (11.316 ocale); — Sfóra, 2.774 papusi; — Caramidi, 581.790; — Prafu de pusca, 14.500 kilograme (11.382 ocale); — Lana, 813 kilograme (638 ocale); — Gliatia 974 kilograme (764 ocale); — Bice, 294; — Trestie, 6.628 snopi; — Pansa, 110 bucati si 9.597 metri (14.395 coti); — Vinu 193 hectolitri 42 litri (349 vedre); — Rachiu si tiuica[7]), 74 hectolitri 70 litri (597 vedre); — Otietu, 45 hectolitri (349 vedre); — Chirii de case si de pàtule[8]) peste lei 22.000; — etc. Mai sunt alte requisitionate in numeru cu totulu neinsemnatu; care sunt insa trecute pe fiacare luna in tabelele alaturate.

Tabel'a sub No. 20 coprinde pe luni si pe judetie sumele de bani constatate de comissiunile mixte cá dadorite de statu, spre a se plati obiectele ce s'au requisitionatu in tiéra pentru trebuintiele armatei romane, si care sunt generali semnate pe judetie in cele siéptespredíece tabele lunare precedente. Din acésta tabela resulta cà sum'a despagubiriloru in totalu este de lei noi 11. 227.098. (Va urmá).

---

[1]) Chila = 8 pàna $8^1/_4$ galete de Ardealu à 64 cupe. 1 ocá = $2^1/_4$ &. de Vien'a.

[2]) Papusioiu, cucurudiu. Red. Obs.

[3]) Cherestea, cuventu turcescu, semnifica lemnu de lucru, de constructiune, de edificiu, lemnaria. Red. „Obs."

[4]) sîndile, scandurele de coperitu edificie.

[5]) Caïea, caiella, cuiu, cuisioru (ital. chiavello, portug. cavolha), in Rom. se numescu asia cuiele de potcóve, anume la cai. (Vedi Dict. acad.) Red. Obs.

[6]) Tinichïea, lamia, tabla de feru, feru-albu, lamina subtire de feru, cu care se copere casele sau din care se facu urlóie, tievi, buciume, Red. Obs.

[7]) Vinarsu de prune.

[8])Patula, are trei semnificatiuni, aici e luatu in sensu de granariu, magazinu de bucate.

*) A se vedea in Nr. 23 alu „Observatoriului."

A siésea adunare generala ordinaria a institutului de creditu si de economii „Albina",

tînuta in 28 Martiu 1879.

(Urmare si fine.)

Se da apoi cetire raportului comitetului de revisiune in urmatoriulu coprinsu:

Onorata adunare generala! Subsemnatulu comitetu de revisiune, esaminandu conformu §§. 57 si 58 din statute contulu profitului si perderiloru, precum si bilantiulu institutului de creditu si de economii „Albina" pentru anulu 1878, au aflatu tóte positiunile in deplina consonantia cu registrele respective purtate cu tóta esactitatea.

Ne luamu dar' voia a Ve propune: a aprobá computulu anualu pro 1878 si a dá Directiunei absolutoriulu.

In privinti'a inpartirei profitului curatu, suntemu cu propunerea Directiunei de acordu, cá conformu §. 62 din statute se se inpartiésca: etc. (urméza proiectulu de distributiune ca mai susu *).

Sibiiu, 18 Martiu 1879.

August Senor m. p. Antoniu Schiau m. p.
Dr. Aurelu Brote m. p. Joane Cretiu m. p.

Adunarea generala in unanimitate:

a) iá spre sciintia raportulu anualu alu Directiunei si raportulu comitetului de revisiune;

b) apróba computurile si bilantiulu anului 1878;

c) da Directiunei institutului si comitetului de revisiune absolutoriu pe timpulu anului 1878;

d) apróba propunerea Directiunei din raportulu ei anualu despre distribuirea profitului curatu de fl. 34,077.50 cr. in sensulu §. 62 diu statute si ficsédia dividend'a anului 1878 cu $9^1/_2\%$, prin urmare alu siéselea cuponu alu institutului dela 1 Juliu 1879 se va rescumperá cu 9 fl. 50 cr.

Sum'a de fl. 572.32 cr. resultatu din bilantiu pentru scopuri de binefacere, se distribue in modulu urmatoriu:

1.	Nenorocitiloru prin esundatiune din Szeghedinu	fl. 100.—
2.	Reuniunei romane de cantari din Sibiiu	„ 100.—
3.	Fondului pentru ajutorarea studentiloru miseri in casuri de morbu din Blasiu	„ 100.—
4.	„Alumneului nationalu" din Timisiór'a	„ 50.—
5.	Reuniunei romane de cantari din Oravitia	„ 50.—
6.	Fundatiunei: „Nicolau Jiga" din Beiusiu	„ 50.—
7.	Unei eleve din monastirea „Ursulineloru" din Sibiiu, cá ajutoriu	„ 50.—
8.	Pentru ajutorarea studentiloru saraci dela scólele din Nasaudu	„ 50.—
9.	Spitalului „Franciscu-Josefinu" din Sibiiu	„ 22.32
		fl. 572.32

Pretiulu marceloru de presentia pentru anulu 1879 se ficsédia cu 3 fiorini.

In Directiune se alegu d. d. Georgie Baritiu si Gregorie Mateiu (realesu), ér' in comitetulu de revisiune d. d. August Senor, Antoniu Schiau, Dr. Josifu Hodosiu, Dr. Aurelu Brote si Ioanu Cretiu.

In siedinti'a de dupa prândiu adunarea s'a ocupatu cu proiectulu Directiunei despre modificarea aceloru §§.

din statutele Societatii, cari se referescu la emiterea de scrisuri fonciare in sensulu articolului de lege XXXVI din anulu 1876.

Actionariulu Anania Trombitasiu propune in scrisu unu altu proiectu de modificare a statuteloru referitoriu la alte parti ale acelorasi, éra nici decum la capitolulu despre scrisurile fonciare. La observarea presiedintelui si a mai multoru membrii din adunare cà propunerea, nefiindu adusa la adunare in form'a prescrisa de statute nu se póte admite la desbatere si deliberare: D. Trombitasiu o retrage.

Se procede apoi la desbaterea pe articole a proiectului Directiunei, carele, dupa unele modificari, se primesce cu unanimitate.

Cu acestea adunarea se incheia.

Sciri diverse.

— (Carlotta Patti in Sibiiu). Miercuri, in 1 Aprilie, avù locu in Sibiiu multu asteptatulu concertu alu d-rei Carlotta Patti. Acésta stea, a careia lumina incepe a pali, este, dupa cum se scie sor'a celebrei cantaretie Adelina Patti, ex-marchiz'a de Caux. Ea este insocita in concertele, pe care le da pela noi, de pianistulu Loewenberg si de cellistulu de Munk. Publiculu numerosu si alesu, care asistà la acelu concursu de artisti, a avutu ocasiune se admire art'a deosebita si scól'a brilanta a cantaretiei. Dar atàtu mai e de admiratu in ea. Vocea se duce inpreuna cu tinereti'a si cu ea renumele. Sunt cá cele din urma licariri ale unei lampe aprópe a se stinge. Aici trebue cautatu motivulu, pentru care au remasu publiculu relativu rece fatia cu o cantarétia de renume europénu. — Succesulu serei, potemu dice, ca a fostu alu pianistului Loewenberg, care intr'adeveru ne-a uimitu prin mecanismulu admirabilu si poterea herculica a degeteloru sale. Escelentulu piano din fabric'a Ehrbar gemea sub loviturile vigurose si neobosite ale artistului infocatu. — Dlu Munk ar fi meritatu póte mai multa recunosciintia din partea publicului. Fineti'a loviturei arcului seu, simtiulu delicatu, staccato de o curatienie admirabila si perfectiunea nuantieloru meritau póte mai multa atentiune. Singurulu defectu (?) alu seu este, cà n'a cautatu efectulu. Dar acésta, in ochii nostri este unu meritu mai multu.

— (Scandalu jidovescu in Iasi.) Cu ocasiunea imormentarii unui rabinu stradele pe unde avea se tréca conductulu funebralu erau intretiesute de unu furnicaru de jidovime, asia ca pentru mai multe óre s'a fostu intreruptu comunicatiunea nu numai pentru trasuri, dar' si chiaru pentru cei calari.

Se dice, ca dupa o superstitiune stupida a jidoviloru, nu este permisu nici unei femei se se afle in calea processiunei funebrale a unui rabinu. Intre altele, o preotésa carea statea in pórt'a caseloru sale, curiósa de a vedea mentionat'a processiune, fù inbrancita cu brutalitate pentru cá se nu fia fatia la trecerea carului mortuaru. Acésta fapta revoltatóre a provocatu cu necessitate incaerari serióse, cari aru fi luatu unu caracteru si mai seriosu, déca nu sosea la tempu corpulu de geandarmi cá se restabilésca ordinea.

Pana acum au fostu arestati 24 jidovi, a caroru instructiune se face cu destula inteligentia si activitate. Tribunalele romane, mai pre susu de ori ce intolerantia religiósa, voru sci se'si faca le tempu datori'a. Preotés'a care a fostu maltractata de catra jidovimea fanatica a fostu dusa la spitalu, unde se afla greu bolnava.

— (Visita princiara la Bucuresci.) Miercurea trecuta a sositu in capital'a Romaniei Alteti'a sa regala principele Oscar, mostenitoriulu tronului Svedii si Norvegiei.

Regalulu óspe se va logodi cu principes'a Paulin'a de Waldeck-Pyrmont, care e óspetea curtii romane.

Post'a redactiunei.

— Brasiovu. 26 Mart. Processele de pressa sunt pana acumu numai doue, celu vechiu ce ni se trage dela Gazeta inca din Juliu 1877, de candu aparaseramu pe femeile romane de insulte, si va veni la curtea juratiloru in 18/30 Aprile a. c.; in celu nou dela Decembre totu mai decurge ascultarea de martori.

— Brasiovu. 28 Mart. Ai uitatu cà socia-sa fusese magiara curata.

— Beiusiu. 13 Mart. Se nu aiba nici-o grija. Informatiunile fórte la locu

— Jucului de diosu. Memorialulu ilu cunosceamu. Vomu cercá la siedintia menstruale; resultatu inse nu potemu promitte.

— Jassi. Mart. 20. Asteptamu se tréca undele, cá se ne remana éra spatiu si pentru discussiuni scientifice si literarie. Se va pune la ordinea dilei limb'a nóstra bisericésca mai pre susu de tóte.

— N. in comit. Satmaru. 22 Mart. Li s'au trimisu. S'au turburatu fórte tare, se pare cà le-au ajunsu cu atata.

— St. Cloud, en France. Gr. Gr. Febr. Vomu primí cu mare multiamita. Mai pe largu prin posta. Cea mai caldurósa stringere de màna.

— Cohalmu. 21 Mart. Dela Blasiu aceeasi pretensiune. De ací inainte vi se va tramite.

— Aciu'a. 26 Mart. S'a regulatu intocma.

— Desiu. 22 Mart. Multiamita pentru informatiuni. Se intielege cà se aiba patientia in acelu înterregnum; éta inse cà a si incetatu. — In càtu pentru Institutu, ómenii judeca strîmbu mai virtosu din causa, cà n'au cititu nici-o litera din statute si nu cunoscu nimicu din legea (codicele) comerciale, care léga pe directori fedelesiu si i supune la pedepse aspre. Dara la acésta materia incapu vorbe multe.

— Valeni (Marmati'a). Nu noi, ci diariele magiare iau compromisu pàna dupa urechi.

— Caransebesiu 16/28 Mart. Se vedemu candu si cumu se voru realisá; atunci veti aflá, póte chiaru si din diarie.

— Bucuresci, 13/25. Vedemu si noi cà amu datu in multe cuiburi de vespi, dara nu strica. Au crediutu cà le este permissa si portarea copilului din fabul'a lui Esopu. — In catu pentru dn. philologu se pare cà nu póte suferí nici apa rece. Ore mai bine 'iar fi cadiutu baia in apa clocotinda? „Schalbachteri“ nemtiesci cunóscemu din nefericire mai multi de catu ar fi necessariu, scimu si ce este philologi'a loru de specula, de „Büchermarkt“ et Bücher machen. Se ne apere Ddieu de mai reu.

— Rom'a, 26 Mart. Mare multiamita. Respunsu va urmá, indata-ce ne va veni o informatiune din capitala.

— Satmaru 25 Mart. Ve rugamu a tramite acelu Nr. 24 din „Szamos“ pe spesele acestei redactiuni, la ambii mitropoliti si la toti episcopii diecesani de ambe confessiuni.

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

27 Martiu.

Obligatiuni rurali din 1864 cu 10%	l.	100.3/4 b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„	101.— „
Obligatiune de imprumutu dominiale din 1871 cu 8%	„	100.— „
Creditu fonciariu (hipot.) rurale cu 7%	„	95.1/4 „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%	„	85.1/2 „
Imprumutulu municipale non (alu capit.) din 1875 cu 8%	„	97.1/2 „
Fondulu de pensiuni (per 300 l. a.) cu 10%	„	177.— „
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	„	29.75 „
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6%	„	84.60 „
Daci'a, Compania de asecur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8%	„	200.— „
Romani'a. Compania de asecur., (act. de 100 l. n.) 1873 cu 8%	„	73.— „

Pesci scumbrii de Norvegi'a (Lachsheringe).

galbeni-aurîi afumati, conservabili, in ladisióre de càte 5 kilogr., cu 1 fl. 85 cr; 3 ladisióre cu 5 fl. 30. *)

Pesci Grasciori afumati (Speckbücklinge).

pr. 5 kilo circa càte 50 de pesci intr'o laditia, costa fl. 2.20, in càte 3 lad. fl. 6.30.

Se trimitu franco de porto la ori-ce statiune de posta din Austro-Ungari'a, pe langa platire la primirea marfei (rembursa).

Ottensen la Hamburg.

65. 1—3 **A. L. Mohr.**

*) Noi amu primitu pesci de calitatea acestora, si costa 1/2 pretiulu din bolta; pentru stomachu sanetosu cu gustu prea bunu. Se prepara mai multu cá salata cu cépa si otietu, se potu manancá si crudi. Red.

Banc'a gen. de asiguratiune mutuala „Transilvania“ in Sibiiu.

Computulu incheiatu alu sectiunei I-e pro 1878.

Venituri:			Esiri:		
Premii dupa detragerea storniloru	49098	15	Premii pentru reassecurare	49098	15
Tacse	3987	53	Salarie, spese, timbre, tiparituri, spese de calatoria, dare etc.	8587	57
Provisiuni	9114	93	Amortisare din mobilii	131	73
Daune rebonificate prin societatile de reassecurare	31861	45	Amortisare din spesele de intemeiare	669	73
Venituri diverse	399	26	Amortisari de pretensiuni dubióse	72	01
			Interesse dupa obligatiunile fondului de intemeiare	3819	15
			Daune solvite	31861	45
			Profitu pro 1878	221	53
	94461	32		94461	32

Computulu incheiatu alu sectiunei II-e pro 1878.

Venituri:			Esiri:			
Fondulu premii din anulu 1877	92568	22	Sume assecurate solvite		24052	41
Transportulu premieloru din anulu 1877	6877	53	Solviri pentru tontine contraassecurate		160	—
Reserva pentru casuri de mórte insinuate din anulu 1876	244	21	Reserva pentru casuri de mórte insinuate ex 1876	244 21		
Premii dupa detragerea storniloru	58015	75	ex 1878	2000 —	2244	21
Tacse	2053	49	Premii de reassecurare		1929	29
Tacse de administrare dela tontine, arvune precludate etc.	311	40	Provisiuni de acuisitiune	337 04		
Interesse si venite dela cas'a propria etc.	5565	55	Amortisare din provisiunea capitalisata	3589 94	3926	98
			Provisiune de incassare		1688	11
			Salarie, spese, timbre, tiparituri, dare etc.		14823	08
			Politie rescumperate		2328	83
			Premii rebonificate		139	20
			Amortisari din mobilii		131	73
			Amortisari din spesele de intemeiare		669	73
			Amortisari de pretensiuni dubióse		144	03
			Perdere la efecte		125	40
			Onorarie medicale		1538	40
			Interesse dupa obligatiunile fondului de intemeiare		3819	15
			Fondu de premii pro 1879		100383	52
			Transportu de premii pro 1879		6884	23
			Profitu pro 1878		647	85
	165636	15			165636	15

Bilantiu in 31 Decembre 1878.

Active:				Passive:			
Obligatiuni needate			170800	Fondulu de intemeiare	300000	—	
fl. 10.000 obligatiuni rurale a ducat. Bucovin'a à fl. 79.50	7950	—		subtragendu-se amortisarea	1000	—	299000 —
fl. 13.000 obligatiuni rurale transilvane à fl. 73.50	9628	50		Fondulu de premii sect. II			100383 52
fl. 6.900 losuri pentru regularea Dunarii à fl. 104.80	7231	20		Transportulu premieloru sect. II			6884 23
fl. 3.000 actii a drumului de feru nordicu à fl. 202.20	6066	—		Reserva pentru casuri de mórte insinuate din anulu 1876	244	21	
fl. 6.000 inscrise dela institutulu fonciaru din Sibiiu à fl. 95.—	5700	—		Reserva pentru casuri de mórte insinuate din anulu 1878	2000	—	2244 21
fl. 200 inscrise dela banc'a nationala austr. à fl. 99.—	198	—		Creditori diversi			4727 49
fl. 6.000 renta in bancnote à fl. 61.65	3699	—		Tontine			9487 30
fl. 21.000 prioritati a I. drumului de feru transilvanu à fl. 63.75	13387	50	53860 20	Interesse neridicate			2429 95
Portufoiu de cambii			3121 43	Ipoteca pe realitatea in strad'a Cisnadiei Nr. 5			11000 —
Imprumuturi pe effecte			4208 52	Fonduri de profitu reservate din anulu 1876, 1877			763 69
Imprumuturi pe politie			20401 31	Fonduri de garantia sect. I si II			1000 08
Pretensiuni la agenturi			28995 96	Profitu sect. I pro 1878			221 53
Debitori diversi			34272 41	Profitu sect. II pro 1878			647 85
Mobilii, table firmale si tablutie			6562 38				
Spese de intemeiare			25450 08				
Provisiuni capitalisate			53290 74				
Realitatea in strad'a Cisnadiei Nr. 5			36000 —				
Cass'a			1826 82				
			438789 85				438789 85

Dr. Wilhelm Bruckner m. p. **Dr. A. Brote** m. p.

Computele de susu si bilantiulu s'au aflatu in consonantia cu registrele respective.

Comitetulu de revisiune:

Iosifu Schuster m. p., consil. de fin. in pensiune. **Georg Mike** m. p., directoru la direct. fin. **Dr. I. Nemes** m. p., advocatu.

Editoru si redactoru respons. **G. Baritiu** in Sibiiu. Thipariulu lui **W. Krafft** in Sibiiu.